

КУЛЬТУРА 9

Лекція #7:

оманський ма

Готичний

мані

архітектору

в

країні

Романський стиль

- ❖ У Західній Європі, головним стилем архітектури XI – XIV століть був романський (Romanesque).
- ❖ Ім'я походить від стилю Римської Імперії, від якого архітектори середновіччя (Middle Ages) запозичили деякі елементи будови.

- ❖ Церкви будовані в цей період переважно будовані у формі давньо римської базиліки.

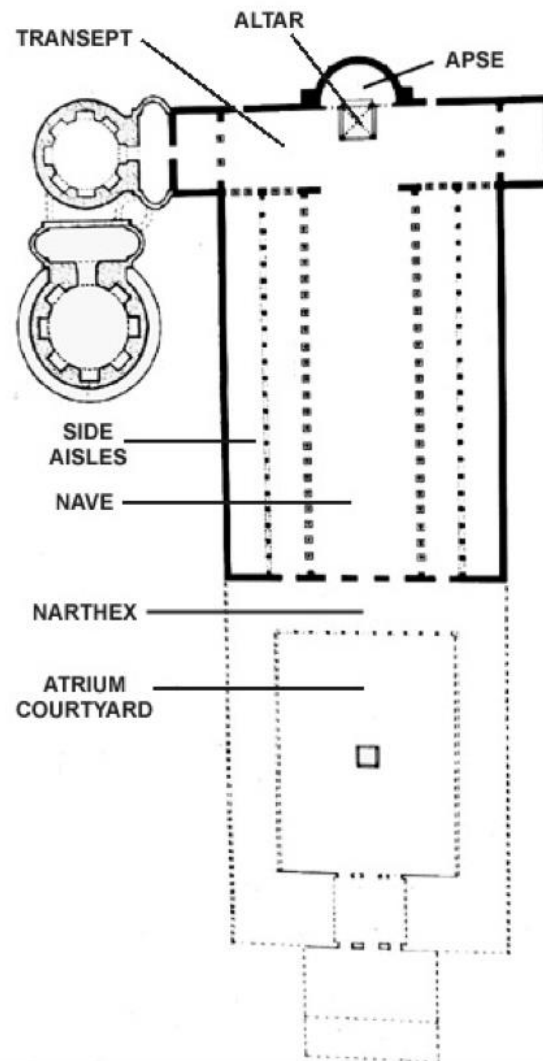
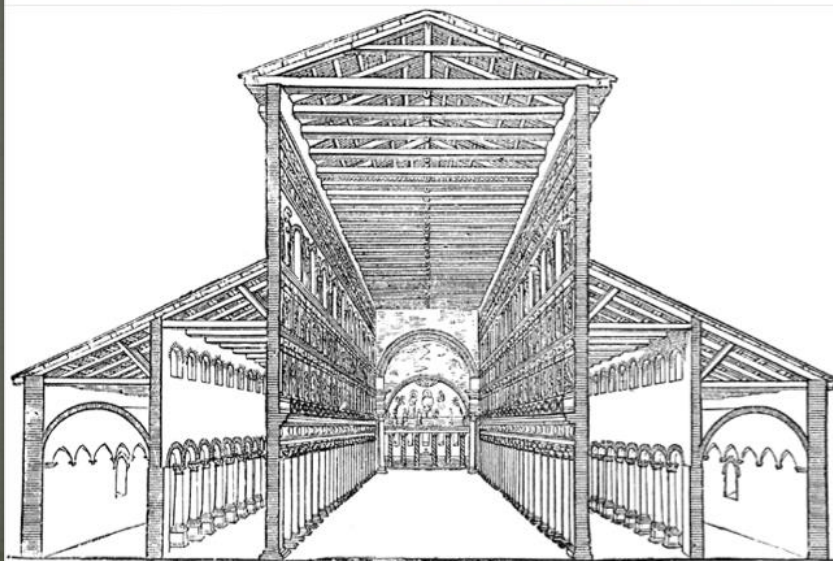
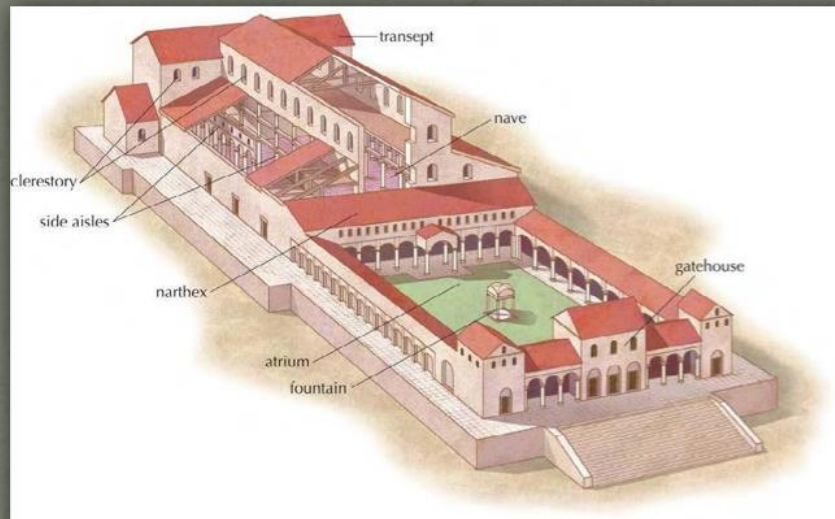
- Катедрa- базиліка в м. Вінчестер, Англія, 1093.

- ❖ Базиліка, це довгий прямокутник, з двома рядами колон, які підперають дах і розділюють церкву на три нави.

➤ Рання базиліка св. Петра, Рим, Італія

❖ Три нави поздовжні – головну середню та дві побічні.

❖ Очі віруючих спрямовані рядами колон наперед до віттаря.

➤ Церква Непорочного Зачаття, Гемтрамк, Мич.

❖ Церква-базиліка переважно збудована у формі подовгастого хреста.

- Церква Непорочного Зачаття, Гемтрамк, Мич., 1942.
- Базиліка, до якої додано візантійську куполу над вівтаром.

- ❖ Сіни романських церков будувалися дуже грубими, щоб стіни могли підперти кам'яне склепіння (vault) стелі і даху.
- ❖ Кам'яні стіни теж охороняли від пожежі (особливо в добі частих нападів ворогів), і давали чудову акустику (sound) в церкві.

❖ Базиліки середньовіччя також декоративно прикрашені різьбою (carving and sculpture) але не розписані фресками чи малюнками.

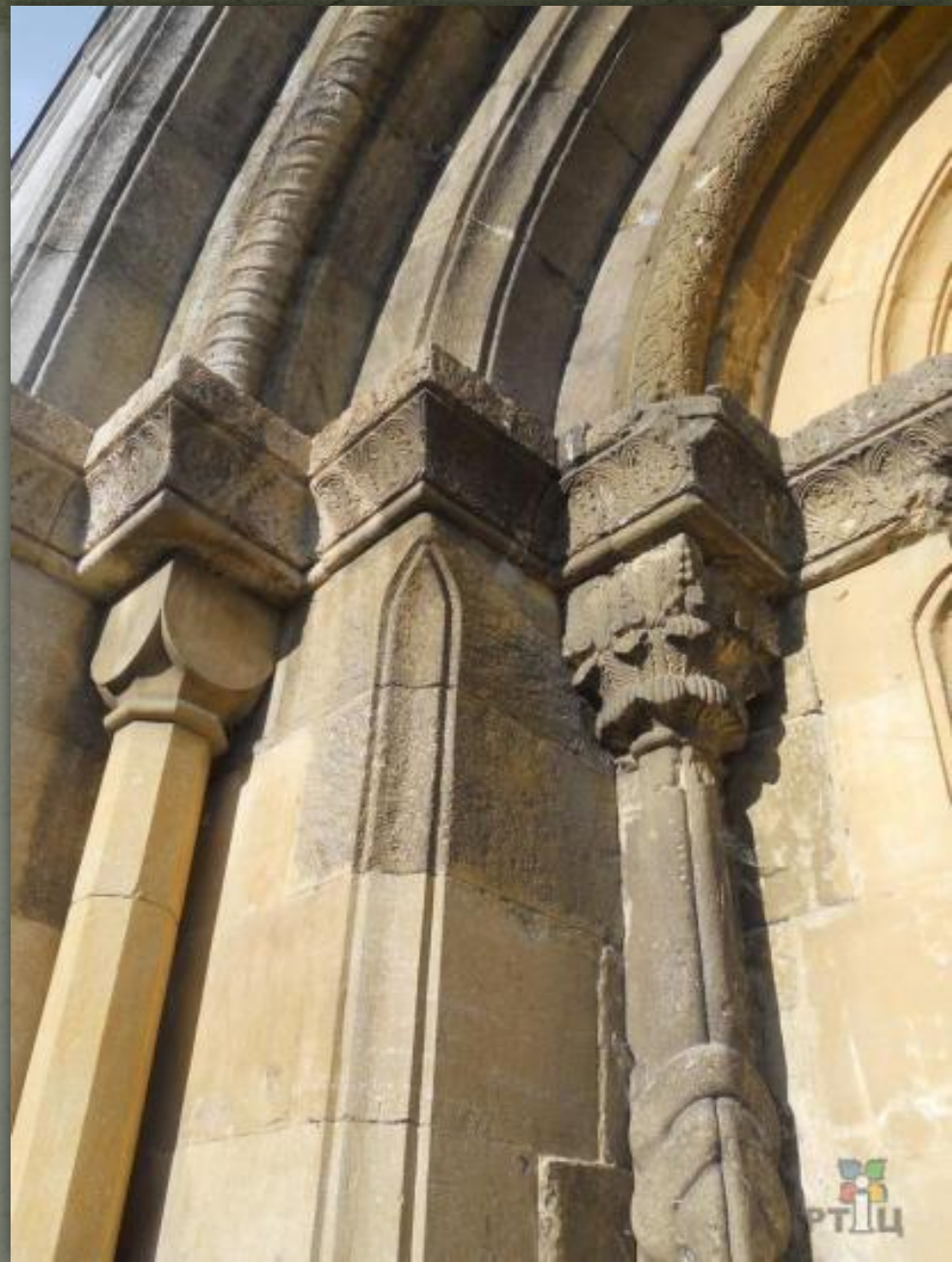

❖ Всередині, базиліки середньовіччя переважно темні, через факт що товсті кам'яні стіни що підтримували дах не дозволяли на широкі отвори.

- ❖ На території України, церков у чисто романському стилі немає, бо в періоді IX – XII століть, в Київській Русі домінував візантійський стиль будівлі.
- ❖ Проте, з початком XII століття, починають знаходитися впливи романського стилі в багатьох будівлях України.
- ❖ Всі ці будівлі знаходяться в Західній Україні.

❖ Впливи романського стилю переважно знаходяться скульптурні декорації колумнів (особливо в прикрашені капітулів колон).

➤ Церква Святого Пантелеймона, недалеко м. Галича, 1194 році

❖ В містах Галицької Держави, стало модним в XII ст. будувати портал (головний вхід) церков із романською складною декорацією.

➤ Церква Святого Пантелеймона, недалеко м. Галича, 1194.

❖ Найкращим проявом змішання візантійського із поманським стилями це Церква Святого Пантелеймона

❖ Найстаріший із збережених храмів Галицько-Волинського князівства, храм розташований у селі Шевченкове поблизу сучасного Галича.

❖ Був заснований у 1194 році князем Романом Мстиславичем, як церква на площі княжого терему (palace).

❖ Костел Успіння Пресвятої Богородиці (*оборонний костел*) — Тернопільської обл., 1339.

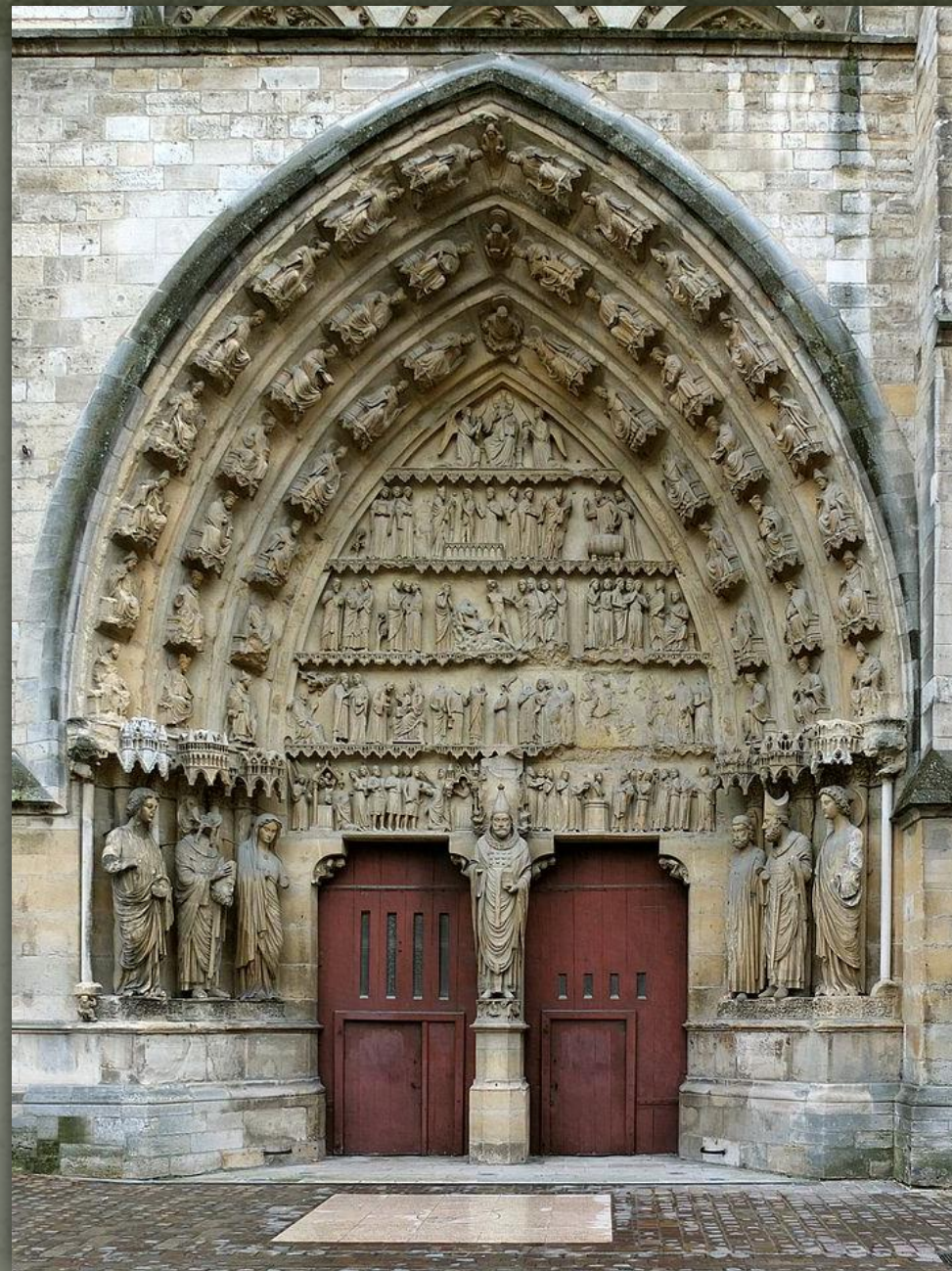
- ❖ Поєднання романського стилю та ренесансу.
- ❖ Знищений в Другій Світовій Війні.

Ґоטיцький стиль

- ❖ половині XII століття у Франції започаткований новий архітектурний стиль – Ґоטיцький.
- ❖ Цей стиль поширився по Західній Європі протягом наступних століть і до XV століття став головним архітектурним стилем Європи.

❖ Головні характеристики Ґолицького або гостролучного (pointed tops) стилю це завершення вікон, дверей, склепіння стелі гострим закінченням.

➤ Реймський собор, Франція, 1211-1275.

➤ Реймський собор, Франція, 1211-1275.

- ❖ Рух архітектури є вгору - до неба.
- ❖ Це і назовні і всередині будинку.
- ❖ Усі вежі та дзвіниці високі, та часто шпичасті.

➤ Собор Нотр-Дам, Шарт, Франція, 1145-1220.

➤ Собор Нотр-Дам, Шартр, Франція, 1211-1275.

❖ Контрфорси – кам'яні підпори (huge stone supports called flying buttresses) які підпирали стіни

➤ Собор Нотр-Дам Париж, Франція, 1163-1345.

- ❖ Проте, і німці і поляки будували костьоли (римо-католицькі храми) в ґотицькому стилі, переважно в Західній Україні.
- ❖ По нинішній день у Львові, Кам'янці Подільському, Перемишлі можна знайти костьоли в ґотицькому стилі.

➤ Архикатедральна базіліка Успіння Пресвятої Діви Марії, Львів, 1380-ті – 1493.

- ❖ В Україні, ґотичний стиль широко не розвинувся.
- ❖ Занепад Київської Русі; напади татар; збідніла аристократія; політична та релігійна боротьба між католиками і православними; були факторами які стримали (held back) прийняття ґотицького стилю в Україні.

➤ Костел святого Варфоломія , Дрогобич, відбудований після нападів татар, в XVI ст.

- Костел Різдва Пресвятої Богородиці, Стрий, 1425, перебудований після пожеж в 17 і 18 ст.

- Каплиця Святого Йосипа, Мукачеве, Закарпаття, XIV століття.

- ❖ В Україні, з кінцем середновіччя, будівничі (builders) часто використовували елементи ҐОТИЦЬКОГО СТИЛЮ в СВІТСЬКІ (secular) будові.
- ❖ Ці елементи були особливо ужиті в будові фортець та міст Західньої України, особливо місто Львів.
- ❖ Вони теж знаходяться в італійських фортецях Причорноморя.

➤ Церква Покрову Пресвятої Богородиці, Стуківці, Поділля, 1476.

➤ Готичні склепіння у палаці Корнякта, Львів.

- ❖ На жаль, в Україні дуже мало залишилося архітектури в ґотичному стилі.
- ❖ Міста часто перебудовані після нападів, війн та пожеж.
- ❖ Перебудова переважно відбувалася у стилі сучасному, не старому.
- ❖ Інші будівлі, знищені війнами, чи прямо покинуті.